

Folkekirkens Nødhjælp: Mette Frederiksen udelader et afgørende perspektiv i sin geopolitiske analyse

Danmarks sikkerhed afhænger ikke kun af størrelsen på vores kanoner, men også af vores evne og vilje til globalt samarbejde.

Debatindlæg af Jonas Nøddekær, Generalsekretær i Folkekirkens Nødhjælp, 7 januar 2025

Statsministeren tegnede i sin nytårstale et klart fjendebillede af ondskabens akse – den uhellige alliance af autoritære regimer, der har et fælles ønske om at svække Vestens globale indflydelse. Verden er blevet farligere. Og truslen mod Danmark større.

»Vi ser allerede, hvordan højtstående militærfolk og folketingsmedlemmer omfavner oprustningslogikken med ønsker om, hvor pengene skal kanaliseres hen. Goddag til klyngebomber. Farvel til konventioner«, skriver Generalsekretær i Folkekirkens Nødhjælp, Jonas Nøddekær, i dette debatindlæg. Foto: Mette Dreyer/POLITIKEN

Mette Frederiksen har ikke tænkt sig, at Danmark skal være på den forkerte side af historien, når vi om 50 år kigger tilbage på denne periode. Og ifølge regeringslederen er det i virkeligheden ret simpelt: »Hvis vi ikke har viljen til at vinde, kommer vi til at tabe«. Det er et kompromisløst nulsumsspil. Os eller dem.

Derfor skal vi opruste. Ikke være naive. Mette Frederiksen er ingen Chamberlain, og Danmark ikke en fodnote. Vi skal være klar, når russerne kommer.

Jeg er langt hen ad vejen enig i statsministerens analyse. Og jeg deler hendes bekymringer. Danmark og Europa skal have et forsvar, der er klar til at modsvare Putins trussel mod vores frihed.

Men jeg vil advare mod, at vi i krigens tåger mister udsynet til resten af verden, herunder især det globale syd. For det er ikke som militærmagt, at vi forskanser vores sikkerhed, men igennem globalt samarbejde – et perspektiv statsministeren udelader i sin geopolitiske analyse.

Det er afgørende, at Danmarks visioner for fremtiden ikke reduceres til et ensidigt fokus på oprustning. I den doktrin ligger den fejlslåede antagelse, at Danmarks sikkerhed kan garanteres med militær slagkraft.

Det er en farlig antagelse. Både fordi vi aldrig nogensinde har kunnet eller vil komme til at konkurrere militært med truslerne. Men også fordi det fører Danmark ned ad en sti, hvor den kompromisløse oprustningslogik kan blive direkte kontraproduktiv i forhold til vores egeninteresser og sikkerhed.

Danmark har en åbenlys interesse at kæmpe for et internationalt retssystem, der fremmer fred og stabilitet, frem for et system, hvor det alene er størrelsen på kanonerne, der dikterer slagets gang

Vi ser allerede, hvordan højtstående militærfolk og folketingsmedlemmer omfavner oprustningslogikken med ønsker om, hvor pengene skal kanaliseres hen. Goddag til klyngebomber. Farvel til konventioner.

Det er den forkerte vej at gå. Ligesom andre småstater med beskedne militære kapaciteter har Danmark en åbenlys interesse i at kæmpe for et internationalt retssystem, der fremmer fred og stabilitet, frem for et system, hvor det alene er størrelsen på kanonerne, der dikterer slagets gang.

Globalt samarbejde bygget op omkring fælles spilleregler er og bliver Danmarks kernevåben mod autokratier. Derfor må Mette Frederiksen og den danske regering insistere på, at vi skal være bannerførere for en fremtid, hvor oprustning ikke står alene.

Den militære oprustning skal balanceres med en vedholdende tro på dialog, samarbejde og humanitære indsatser. Med internationalt diplomati og ligeværdige partnerskaber, som regeringen også betoner i sin egen nye Afrika-strategi, men som ikke bliver nævnt i Mette Frederiksens nytårstale.

Om samarbejde siger hun til gengæld: »Det gør ofte tingene lettere og samfundet rigere«.

Selv om statsministeren henviser til sin egen midterregering, er ordene også gyldige i en global kontekst. Dialog og fællesskaber skaber forandring og forsoning. Også når det er bøvlet.

Det betyder selvfølgelig ikke, at Danmark skal omfavne Putin og hans kampklare kumpaner. Vi skal ikke bøje af for autokratiske værdier i pragmatismens ånd.

Danmark kan (også) modstå Putin ved at opruste vores engagement i verden, stå op for demokrati, menneskerettigheder og internationale institutioner

Tværtimod. Men Danmark kan (også) modstå Putin ved at opruste vores engagement i verden, stå op for demokrati, menneskerettigheder og internationale institutioner. Give Putin og kumpanerne så lidt spillerum som muligt. For de autokratiske regimer lukrerer på ufred, fattigdom, klimakrise og ustabilitet. Og Putins største sejr er indtil videre, at FN's verdensmål og klimakampen har tabt pusten.

Modsvaret er globalt samarbejde – også med lande, som ikke altid er enige med os, og hvor det diplomatiske samarbejde og tilstedeværelse er stærkt udfordret. For eksempel i lande som Mali og Burkina Faso, hvor paramilitære grupper støttes af russiske lejesoldater kontrolleret fra Moskva. Løsningen er ikke at trække dansk engagement ud af de lande, men at finde nye måder at arbejde på og understøtte kampen for menneskerettigheder og verdensmål.

Her er civilsamfundet helt afgørende for at holde en fod i døren. Vi kender det fra Folkekirkens Nødhjælps egne indsatser i nogle af verdens værste brændpunkter, hvor presset på lokale ngo'er og menneskerettighedsaktører er så stort, at vi bliver nødt til at arbejde i det skjulte.

Danmark går en uhyre vigtig tid i møde, når vi fra januar 2025 indtager en plads i FN's Sikkerhedsråd. Og det skal vi udnytte til at præsentere visioner, der adresserer globale udfordringer med ulighed, klima og menneskerettigheder under pres.

Det kræver, at vi bruger vores plads i Sikkerhedsrådet til at genopbygge troværdighed til de internationale institutioner og den folkeretslige ramme. Vi skal møde anklager om dobbeltmoral ved at vise, at vi har lært af de seneste års begivenheder. Og vi skal gå i spidsen med udviklingssamarbejde og humanitære indsatser – ikke kun med F-16-fly og støtte til våbenproduktion.

Og så skal vi være klar til at ændre vores meget sort-hvide fjendebillede. I mange af de konflikter, vi står overfor i dag, kommer muligheden for samtale og diplomatiske løsninger slet ikke på bordet. For når fjenden portrætteres som entydigt ond, og der kun kan eksistere vindere og tabere, så er der meget lang vej til forhandlingsbordet, hvor man realistisk kan snakke fred.

Når vi ser frem mod det nye år, så skal vi se igennem krigens tåger og styrke vores langsigtede sikkerhed ved at stå op for stærke internationale institutioner, bakke op om internationale konventioner og sikre bæredygtig udvikling i verdens fattigste lande. Det er et nødvendigt forsvar mod Putin.